

Fælles pædagogisk og didaktisk grundlag

**Social- og Sundhedsuddannelserne
Pædagogisk Assistentuddannelsen**

Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole 2026

Indhold

Indledning	1
Strategi 2024 - 2027.....	1
Lærings- og menneskesyn.....	2
Forventninger til eleverne	2
Underviseren	3
Underviseren er central i forhold til elevernes engagement, motivation og læring.	3
Undervisningen	3
Elevevaluering og udvikling af underviserkompetencer	4
Klasseledelse.....	5
Klare mål	5
Feedback.....	5
Differentieret undervisning.....	6
Værkstedundervisning	6
Tydelig pædagogisk ledelse.....	6
Det gode læringsmiljø	7

Indledning

Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole, (Bhsund) har udarbejdet dette fælles pædagogiske og didaktiske grundlag (FPDG). FPDG henvender sig til erhvervsuddannelserne: pædagogisk assistentuddannelsen (PAU), social- og sundhedsuddannelserne (SOSU) samt de grundforløb, der går forud for disse uddannelser.

FPDG beskriver, hvad skolen forstår ved god undervisning, vejledning og feedback, og hvordan vi understøtter læring på grund- og hovedforløbene på Bhsund. Desuden er FPDG retningsgivende for undervisere og ledere og det skal bidrage til at sikre klare målsætninger og tydelige forventninger til tilrettelæggelsen af undervisning, vejledning, feedback, samarbejde, læringsmiljø og pædagogisk ledelse.

FPDG er et dynamisk dokument, der altid vil være under udvikling, så det til stadighed skal søge at afspejle den pædagogiske praksis samt et fælles sprog og forståelse af dette på erhvervsuddannelserne. Det pædagogiske og didaktiske arbejde udvikles gennem dialog mellem undervisere, elever og ledelse i professionelle læringsfællesskaber.

Strategi 2024 - 2027

Vores strategiske retning, *Sammen om fremtidens sundhed, sygepleje og pædagogik* afspejler, at vi er et sted, hvor mennesker indgår i mange relationer på kryds og tværs. Vi tænker, taler og udvikler os sammen på tværs af faglighed og kulturer. Vi har derfor sat et ambitiøst mål – at understøtte og opfordre til livslang læring, faglig kvalitet og styrkebaseret tilgang med rum for fordybelse. Dette for at give det enkelte menneske mulighed for at forfølge og realisere sit fulde potentiale. Vi arbejder med bæredygtighed i vores sociale, økonomiske og miljømæssige bidrag til livslang læring. Strategi 2024 - 2027 tjener hertil som vores kompas og vejledning i vores bestræbelser på at fremstå som et attraktivt uddannelsesvalg. Vi vil være anerkendte for at have et ekstraordinært studiemiljø og for at fremme viden og transformere liv gennem uddannelse og samfundsengagement på Bornholm.

Bhsund står på fem kerneværdier, der er fundamentet for vores uddannelser: **TRYGHED** - I trygge rammer skaber vi de bedst mulige forudsætninger for læring, der styrker vores selvværd uanset vores forudsætninger. I tillidsfulde relationer tør vi at blive udfordret og gennemgå en personlig og faglig udvikling.

FAGLIGHED - Høj kvalitet i uddannelserne sigter mod en stærk og kvalificeret faglighed. Faglighed er viden, færdighed og dannelse gennem hele livet og skal altid ses i et helhedsperspektiv.

HANDLEKRAFT - Gennem refleksion og skaberlyst udvikles handlekraft. Der er kort vej fra idé til handling. Gennem handlekraft får vi ting til at lykkes.

FÆLLESSKAB - Vi indgår i forpligtende samarbejde på tværs af elever, studerende, ansatte og interessenter, fordi vi vil hinanden. Meningsskabelse og ejerskab er kernen i de fællesskaber, vi indgår i.

UDSYN - Vi har en vid horisont, men vores udsyn er praksisnært. Vores styrke er vores relationelle og undersøgende tilgang. Vi følger med udviklingen nationalt og internationalt, så vi får de bedste muligheder for uddannelse.

Lærings- og menneskesyn

Vores lærings- og menneskesyn tager udgangspunkt i, at eleverne er sociale og ansvarlige, og at alle har et personligt udviklingspotential. Læring ses derfor udviklet af- og i sociale sammenhænge, med en styrkebaseret tilgang, hvor resultatet af læringsprocessen er afhængigt af vekselvirkningen mellem den enkelte elevs samspil med omgivelserne, samt bearbejdning og refleksion over de oplevelser, som læringssituationen byder på. Undervisningen er forankret i hold og er i udgangspunktet organiseret i læringsaktiviteter i form af temaer, der integrerer det uddannelsesspecifikke fag samt udvalgte valgfag og grundfag på en tværfaglig og helhedsorienteret måde. Læringsaktiviteterne er af erhvervsfaglig karakter, og er derfor tilrettelagt med tæt reference til praksis. Eleven får mulighed for at arbejde med problemstillinger, der styrker de erhvervsfaglige kompetencer. De afvekslende principper og metoder i undervisningen er valgt med henblik på at styrke elevernes læring, motivation for læring og udvikling samt give dem indblik i egne faglige og personlige potentialer.

I undervisningen er der fokus på elevens læring, og der veksles mellem nedenstående principper og metoder, som kan tilgodese differentiering i undervisningen, herunder:

- Oplæg fra underviser med henblik på fælles diskussion i klassen
- Arbejde i teams/makkerskabsgrupper
- Case arbejde
- Projektorienteret arbejde
- Praksisnære øvelser fx simulations-/rollespil

Uanset hvilket princip, der undervises ud fra, anser vi styrkebaseret tilgang, elevernes trivsel og et godt socialt fællesskab i klassen som en vigtig forudsætning for, at den tilsigtede læring kan finde sted.

Forventninger til eleverne

Vi er en skole, der rummer mange forskellige elevtyper, aldre, etnicitet og forudsætninger for uddannelse. Vi værdsætter mangfoldigheden og har forventninger til den enkelte elev.

Vi forventer at:

- eleverne tager medansvar for egen læring
- eleverne er engagerede, møder rettidigt og har læst lektier
- eleverne er villige til at samarbejde
- eleverne er tolerante og har respekt for hinanden.
- eleverne udviser fleksibilitet og udvikler resiliens (passende forstyrrelser)

Underviseren

Underviseren er central i forhold til elevernes engagement, motivation og læring.

I arbejdet med elevernes motivation og læring er det afgørende, at underviserne konstant reflekterer over valg af læringsmål, indhold, metoder, differentiering, elevernes medinddragelse samt aktivitetsformer. Dette gøres ud fra nedenstående rammer:

- **Underviseren arbejder med en styrkebaseret tilgang**
Underviseren arbejder i alle sammenhænge med en styrkebaseret tilgang i mødet med samt i relationen med andre mennesker.
- **Underviseren arbejder aktivt med at danne relationer med eleverne.**
Underviseren har øje for den enkelte elev og har fokus på at motivere og facilitere eleverne, bl.a. i undervisningen og ved kontaktlærersamtaler.
- **Vi anvender varierende metoder i undervisningen, så den er involverende og motiverende for eleverne.**
Metoderne kan f.eks. være klasseundervisning, gruppearbejde, casebaseret undervisning, simulation, vejledning, refleksioner, dialog, diskussioner og præsentationer.
- **Vi arbejder målrettet på at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.**
Vi arbejder løbende på at gøre undervisningen mest muligt praksisnær. Dette gøres f.eks. ved at inddrage elevernes erfaringer fra oplæringen, ved simulation, ved virksomhedsforlagt undervisning, eksterne undervisere, studietur og studiebesøg.

Undervisningen

Undervisningen skal sikre, at eleverne opnår en høj faglighed samt de erhvervsfaglige kompetencer

Vi mener, at det er afgørende, at vores elever oplever, at de bliver klædt på til at begå sig på en arbejdsplads eller på en videregående uddannelse. Vi prioriterer derfor, i særlig grad, nedenstående punkter:

- Undervisningen medvirker til elevens almene dannelse.
Vi arbejder med mødestabilitet, samarbejdsevne, tolerance, respekt, kommunikation og personlig fremtoning.
- Undervisningen giver eleverne grundlæggende studiekompetencer.
Dette gøres gennem bl.a. selvstændigt arbejde, gruppearbejde, træne, øve, lege, fordybelse, vejledning, feedback og refleksion.
- Undervisningen ruste eleverne til en digital fremtid.
Vi arbejder med velfærdsteknologi, AI og gør brug af digitale læringsportaler.
- Vores undervisning er helhedsorienteret og kobler teori og praksis.
Undervisningen tilrettelægges, så den er problemorienteret og tager udgangspunkt i den konkrete virkelighed. Dette gøres ved f.eks. simulationsundervisning, værkstedsundervisning, teoretisk undervisning, case-baseret undervisning eller problembaseret læring (PBL).

Elevevaluering og udvikling af underviserkompetencer

Det er både ledelsens og underviserens ansvar, at der er fokus på elevernes evalueringer og dermed på arbejdet med at gøre undervisningen bedre og mest muligt relevant for eleverne.

- Vi evaluerer og justerer løbende undervisningsmetoder og undervisningspraksis i fag og skoleperioder.
Evalueringerne deles med relevante kollegaer og den pædagogiske ledelse og bruges til at forbedre og udvikle undervisningen.
- Vi prioriterer undervisernes udvikling af faglige-, almenpædagogiske-, erhvervspædagogiske-, didaktiske- og teknologiske/digitale kompetencer.

Vi har fokus på udvikling af undervisernes kompetencer, på såvel individ- og gruppeplan, under forudsætning af elevernes trivsel og læringsudbytte, skolens økonomi og kvaliteten i uddannelserne.

Klasseledelse

Underviseren har ansvaret for at lede undervisningen med udgangspunkt i en styrkebaseret tilgang, der skal føre til, at eleverne kan tilegne sig uddannelsens kompetencer. Ledelse og rammesætning er nødvendige for læring.

I gennemførelsen af undervisningen betyder det, at underviseren tager ansvaret for at undervisningen udføres på en sådan måde, at eleverne opnår den viden og de kompetencer, der er hensigten.

De centrale værdier for klasseledelse på Bhsund er, at underviseren er:

- Nærværende
- Struktureret
- Udviser autencitet og tilstedeværelse
- Styrer og leder klasserummet samt italesætter uacceptabel opførsel, samt fremhæver skolens regler og kultur, hvis dette bliver nødvendigt
- Kultur skal forklares og gøres håndgribelig for at skabe mening og sammenhæng: "Vi gør det her fordi..."

Klare mål

Vi arbejder med læringsmål, når undervisningen tilrettelægges. Læringsmålene sættes på baggrund af mål i bekendtgørelser eller uddannelsesordninger for de forskellige uddannelser samt viden om elevernes forudsætninger. Læringsmålene gøres tydelige for eleverne, og underviseren sikrer at målene løbende tilpasses en elevgruppe.

Undervisere planlægger i fællesskab undervisningsforløb og fastlægger læringsmål og progression i læringen.

Feedback

Underviserne giver eleverne konstruktiv feedback på arbejdsindsats, deltagelse og udbytte. Eleverne oplever flere former for feedback gennem deres uddannelse. Det kan foregå via opgaver og tests med efterfølgende, feedbacksamtaler mellem underviseren og den enkelte elev. Der benyttes også elev-elev feedback, hvilket er med til at udvikle elevernes evne til at forholde sig kritisk overfor diverse faglige kontekster.

Differentieret undervisning

Vi tager højde for elevernes faglige niveau og benytter dette i planlægningen af differentieret undervisning. I de didaktiske og pædagogiske overvejelser er grad og form for differentiering et væsentligt område. Differentieringen kan tage udgangspunkt i elevernes faglige, sociale og personlige forudsætninger. Differentieringen er både en pædagogisk og en didaktisk differentiering, hvor eleverne, via forskellige undervisningsformer og læreprocesser, arbejder hen mod de samme kompetencemål. Vi tager udgangspunkt i den enkelte elev med en styrkebaseret tilgang og udfordrer alle elever. Dette for at give den enkelte elev mulighed for at forfølge og realisere sit fulde potentiale.

Værkstedundervisning

For at styrke den faglige identitet arbejder vi med værkstedundervisning. Værkstedundervisning er en praksisnær undervisningsform, hvor elever arbejder med konkrete opgaver og situationer, der simulerer virkelige arbejdsituationer inden for social- og sundhedsområdet. Undervisningen foregår typisk i særligt indrettede lokaler, kaldet værksteder, der efterligner arbejdspladser som eksempelvis børnehaver, plejehjem, hospital eller borgernes hjem. Værkstedundervisningen kan også have et tema som fx digitalisering og teknologi. Hensigten er at koble teori og praksis. Eleverne får mulighed for at afprøve og anvende den teoretiske viden i praksis. Vi hæfter teori på praksis – ikke omvendt. Vi træner færdigheder: Fx personlig pleje, kommunikation, teknologiforståelse, forflytningsteknikker samt brug af hjælpemidler og styrker refleksion og samarbejde. Eleverne arbejder ofte i grupper og reflekterer sammen over deres handlinger og beslutninger. Overordnet handler det om at styrke den faglige identitet ved at gøre læringen håndgribelig.

Tydelig pædagogisk ledelse

Det er den pædagogiske leder, der har ansvaret for at sikre en pædagogisk retning, på baggrund af skolens strategi 2024-2027.

Ledelsen har ansvaret for den strategiske udvikling af det pædagogiske arbejde i professionelle lærings fællesskaber. Arbejdet med pædagogisk strategi handler om at konkretisere, *hvad vi laver, for hvem det har værdi, og hvordan vi gør det*. Det er ledelsens opgave at oversætte Bhsunds vision om, *at ville være et attraktivt uddannelsesvalg – anerkendt for et ekstraordinært studiemiljø og for at fremme viden og transformere gennem*

uddannelse og samfundsengagement på Bornholm, så visionen bliver brugbar i hverdagen.

- Det er den pædagogiske leders ansvar at sikre, at der sker en klar opgavefordeling, så den enkelte underviser kender sit ansvar og sine opgaver.
- Den pædagogiske leders fokus er på elevernes læring og dermed på undervisernes undervisning, vejledning og feedback. Dette sker gennem en dialog, hvor ledelsen udfordrer underviseren på metoder, sparrer med underviserne for at sikre at der afprøves nye metoder i undervisningen, som understøtter skolens strategiske retning samt FPDG.
- Den pædagogiske ledelse udøver relationel og styrkebaseret ledelse med tydelig retning.
Det betyder, at den pædagogiske leder agerer både i læringsrummet (fx ved supervision), drøfter undervisnings-evaluering med den enkelte underviser, gruppen af undervisere samt deltager i udvikling af den pædagogiske praksis.
- Den pædagogiske leder bidrager til at tydeliggøre tanker og værdier i arbejdet.
Det er lederens opgave at tydeliggøre og operationalisere skolens værdier gennem sin kommunikation med elever, medarbejdere og samarbejdspartnere.
- Den pædagogiske leder sikrer konstruktive forstyrrelser, der ansporer underviserne til refleksion og læring.
Refleksionen kan f.eks. ske ved pædagogiske møder, planlægningsmøder, eller ved at inddrage eksterne konsulenter, f.eks. til supervision.

Det gode læringsmiljø

Dette gør vi ved at skabe et læringsmiljø der understøtter elevernes læring bedst muligt. Det gode læringsmiljø er afgørende for den sociale- og faglige læring hos eleverne. Det er derfor vigtigt, at læringsmiljøet virker befordrende på både underviserne og elevernes muligheder for at være innovative, tage initiativer, tage ansvar og at regulere efter behov. Der er fokus på styrkebaseret tilgang, positive relationer, klasseledelse og differentiering, hvilket bl.a. implementeres på følgende måder:

- Vi tager hensyn til elevernes arbejdsbelastning gennem planlægning
Vi laver en plan for større individuelle opgaver og gruppeopgaver, prøver og eksaminer, der sikrer en jævn fordeling af arbejdsbelastningen. Eleverne informeres løbende om planen.

- Vi indretter elevernes pædagogiske læringsrum, så det understøtter erhvervsfagligheden og giver mulighed for bl.a. værkstedsundervisning og fællesskabets læring, men også rummer plads til individuel fordybelse og refleksion Vi udvikler løbende læringsmiljøet i samarbejde med elever, så det er inspirerende og understøtter det sociale samvær blandt elever og kursister.
- Vi søger at skabe et læringsmiljø, der styrker elevernes opmærksomhed på bæredygtighed og erhvervsfaglige handlekompetence; et innovativt miljø med mulighed for at øve, træne og lege.
- Vi inddrager IT i undervisningen, når den kvalificerer indlæring og formidling af det faglige stof. Anvendelsen af IT skal samtidig være med til at variere og differentiere undervisningen. IT kan desuden bruges til at åbne skolen op mod omverdenen og skabe autentiske arbejdsmiljøer gennem arbejdet med f.eks. blogs, artikler til en avis, videoer til YouTube mv.